

palaczkokat és poharakat üzletükben, illetőleg helyiségükben kimérésre és mértékként használnak, vagy ilyent, habár használatlanul — ott tartanak, kihágást követnek el és Magyarországon az 1879. évi LX. törvénycikk 136. §-a alapján az 1880. évi augusztus hó 17-én 38547. szám alatt kiadott belügyministeri rendelet 8. §-ában megjelölt hatóságok által, Horvát- és Szlavonorságokban pedig az ottan jelenleg fenálló törvényes szabályok szerint büntetendők.

Budapest, 1899. márczius 15-én. *Hegedűs s. k.*

Ipartársulati ügyek.

Jegyzőkönyv. Felvétellett a «*Budapesti szállodások, vendéglősök és koreszmárosok*» ipartársulatának 1899. évi márczius hó 23-án délután 3 órakor az «István főherceg» szállodában tartott XXV-ik rendes közgyűléséről.

Jelen voltak: Gundel János elnök, id. Kammer Ernő tiszteletbeli elnök, Wirth Ferencz alelnök, Mehringer Rezső pénztárnok, Bittner Alajos, Blaschka István, Bojcsics Simon, Förster Konrád, Fürst Tivadar, Glück Frigyes, Hein Lipót, Hell Ferencz, Illits József, Kárikás Mihály, Kommer Ferencz, Krist Ferencz, Nosek Ignác, Petanovits József, Prindl Nándor, Reutter Nándor, Sperl Flóris, Stadler Károly, Steinbeisz János, Schartner János, Schnell József, Tóth József, Vincze Lajos, Wilburger Károly választmányi tagok, dr. Solti Ödön ügyész, Poppel Miklós titkár, Anfried Ferencz, Babel Nándor, Barabás József, Blazsek József, Bokros Károly, Brückner József, Csasznek István, Dantzinger József, Dávid Domonkos, Doktor László, Döcker Ferencz, Dvorzsák János, Ehm János, Emoser Ferencz, Farkas István, Feith István, Foitt Lajos, Friesz József, Gradwohl Antal, Goschenhofer Károly, Gürsch Ferencz, Hausknecht János, Hecht Gyula, Hell József, Hruska János, Huber György, Hübner József, Jahn Ede, Kastel Mihály, Keleti Henrik, Kerécz Ferencz, Kilár János, Kovács Imre, Kovár Antal, Kramer Miksa, Kreis István, Kubanek Vendel, Lieber Salo, Lindmayer Mihály, Macskássy Sándor, Mayer Ferencz, Mayer János, Mayer Venczel, Neubauer János, Palády László, Palkovits Ede, Pázmán F. Jakab, Poós István, Pulay Gyula, Putzer György, Rechorisz Márton, Rechorisz Samu, Rónai Mór, Spalt Mátyás, ifj. Sprung János, Steger János, Suchy Ferencz, SverteczkyGáspár, Schermann Sándor, Schmidt Károly, Schmidt Konrád, Schodits Adolf, Schreiber Károly, Sziber János, Szőke Imre, Táros Lajos, Tóth Mihály, Wagner Raimund, Wagner Vilmos, Weisz Károly, Woracsek Antal ipartársulati tagok.

I. Elnök bejelenti, hogy a közgyűlés egybehívása alapszabályszerűen, 10 nappal ezelőtt, külön meghívók által történt s azonkívül a meghívó hirlapilag is közzététellett.

Megállapítja, hogy a határozatképeséghez megkívánható 50 tag jelen van, minélfogva a közgyűlést megnyitottnak nyilvánítja s a jegyzőkönyv vezetésére dr. Solti Ödön ügyész urat, hitelesítésére pedig Hruska János és Brückner József urakat kéri fel.

Tudomásul vétetik.

II. Elnök a következő beszédet intézi a közgyűléshez:

Tisztelt közgyűlés!

Midőn ipartársulatunk folyó évi rendes közgyűlését ezennel megnyitom, el nem mulaszthatom becses figyelmüket azon rendkívüli körülményre felhívni, hogy 25-ik évi rendes közgyűlésünket tartjuk.

Általános szokás egyleteknél és testületeknél: egy negyedszázadra menő idő leforgását rendkívüli intézkedésekkel, ünnepélyek rendezésével nevezetessé és emlékezetessé tenni, tekintettel azonban a jelen időben folytatott küzdelmeinkre és kedvezőtlen üzleti viszonyainkra jobbnak találtuk ezeket mellőzni.

A magam részéről kedves kötelességemnek tartom, hogy e 25 év történetéről, melynek viharai iparunknak sok derék művelőjét és számos kiváló szakférfiat söpörték el az élet szinteréről, s mely nagy időszak történetének, Isten kegyelméből, szerény munkásságom által kezdettől fogva részese lehettem (éljenzés) néhány röpke szóval megemlékezzem; mert lehetetlen a jelen pillanatban hallgatnom, ha arra gondolok hogy 25 évvel ezelőtt, ugyanennyivel ifjabbban, ott állottam ipartársulatunk bölcsőjénél, s attól fogva láttam nőni, gyarapodni s büszkeségünkkel fejlődni. (Lelkes éljenzés).

Visszaemlékezéseembe szomorúság is vegyül, mert fájdalommal gondolok arra, hogy kevesen vagyunk az élők sorában azok közül, kik akkor, 25 évvel ezelőtt, iparunkért, lelkesedéssel eltelve indultunk a küzdelembe.

Tisztelt közgyűlés! Ipartársulatunk negyedszázados multját csak röviden a jelentősebb események felemlítésével, a nevezetesebb alkotások felsorolásával akarom ismertetni.

A f. év április 9-én lesz 25 éve annak, hogy ipartársulatunk az akkor tartott alakuló közgyűlés alkalmából — a régi feloszlott ipartársulattól átvett 2719 frt 27 kr. tőkével hivatásának indult, és ma, az 1899. évi január 31-én lezárt számadások szerint pedig 45,443 frt 12 krnyi vagyon fölötte rendelkezik.

Azonkívül még 14907 frt 65 kr. értékű alapítványok vannak a kezelése alatt.

A megalakuláskor 177 tagot számláltunk, s azóta 2486 szaktársat vettünk fel, s jelenleg 608 tagja van ipartársulatunknak.

Az ipartársulati élet mindinkább kifejlődvén, 1877-ik év szeptember 8-án tartottuk nagyszerű zászlószentelési ünnepélyünket, tehát volt zászlónk is, mely alá a szaktársaknak tömörülni kellett.

Szaktársainknak saját ügyeink iránt való elevenebb érdeklődéséből keletkeztek közhasznú és jótékony intézményeink; nevezetesen:

Szerveztük az ipartársulat kebelében a *temetkezési egyesületet*, melynek jótéteményeit hálával fogadják elhunyt szegényebb sorsu szaktársaink családjai.

Meginditottuk az »Értesítő« című szaklapunkat, mi által szoros kapcsolatba hoztuk ipartársulatunk tagjait annak intézőivel, mert e szaklap hasábjain ugy az ipartársulati élet minden mozzanatáról, valamint az iparunkra vonatkozó összes kormányhatósági intézkedésekről mindenkor kellő tájékozást nyernek ipartársulatunk tagjai.

Életbe léptettük a ma már feladata magaslatán álló szakiskolát, hogy általa a kor követelményeinek minden tekintetben megfelelő nemzedéket neveljünk *egy szebb jövőre* hivatott iparunknak.

Mindnyájunk *büszkeségét* képezi ezen intézetünk és *soha* eléggé meg nem köszönhetjük Glück Frigyes (lelkes éljenzés) szaktársunknak fáradhatatlan buzgalmát, aki a szakiskola eszméjét felszínre vetette, és annak életbe léptetése által soha el nem évülhető érdemeket szerzett magának, s ma is ezen intézmény élén áll s annak ügyeit törhetetlen *kitartással* és *lelkesedéssel* szolgálja. (Viharos éljenzés)

Hozzájárultunk anyagi és erkölcsi segítséggel az *országos nyugdíjegyesület* megalapításához mely nagyszabású országos intézmény is ipartársulatunkból sarjadt ki.

Legujabban pedig tervbe vettük az *elszegényedett vendéglősök és pinczerek számára emelendő menedék* házat s e célra már is több ezer forintot gyűjtöttünk.

A *jótékonytságot* az ipartársulat anyagi viszonyaihoz képest, mindenkor a legmesszebb terjedő határig gyakoroltuk; s itt felemlítjük első sorban, hogy annak idején a szegedi árviz károsult szaktársak javára 2000 frtnál többet gyűjtöttünk.

Elszegényedett szaktársaink segélyezésére évenként 600 — 700 frtot, sőt mióta a Dréher alapítvány is rendelkezésünkre áll, 1000 frtnál is többet fordítunk.

A szaktársaink közötti testvéries jó viszony és a társasélet fejlesztése érdekében meghonosítottuk az úgy nevezett *«pénteki reggeliket»*, mely találkozásainknak egy másik *üdvös eredménye* a rendelkezési alap, melynek terhére szintén sok jótékonyt gyakorolunk; ezen rendelkezési alap, ma 700 frt-nyi tőkéből áll s fölötte a választmány saját hatáskörében rendelkezik.

Az 1885. évi országos kiállításban ipartársulatunk *fényes sikert* aratott azért, hogy tagjainak áldozatkészsége folytán saját erejéből állíthatott fel egy csarnokot, ahol nem csak szaktársaink borai voltak kiállítva, hanem képviselve volt mindaz, a mi iparunkhoz tartozik; nevezetesen: szállodai és vendéglői berendezések, pincze- és konyhafelszerelések a legújabb találmányok szerint. E csarnok költségei meghaladták a 24.000 frtot; az ipartársulat vagyónából azonban csak 1500 frt véletelt igénybe.

Az 1896. évi országos kiállításon is nagy számban részt vettek szaktársaink.

A *vendéglős ipar emelése* bajainak orvoslása érdekében *országos kongresszusokat szerveztünk*; nevezetesen: 1885. és 1896. években Budepesten; 1898. évben pedig Debreczenben.

E kongresszusok határozataiból kifolyólag számtalanszor vittük a magas kormány elé panaszainkat és kérelmeinket feltártuk az iparunk terén tapasztalt törvényellenes cselekedeteket és a törvény végrehajtásának hiányos ellenőrzése következtében üzött visszaéléseket.

S ha nem is lehetünk megelégedve a mai állapotokkal, mégis sok bajt elhárítottunk iparunkról.

Végül nem mulaszthatom el különösen hangsúlyozni, hogy részt vettünk minden hazafias mozgalomban, s valahányszor áldozni kellett ily célra, mindenkor szívesen nyitottuk ki ipartársulatunk pénztárát, s nem maradtunk e téren sem más testületek mögött.

Tisztelt közgyűlés!

Huszonöt éven át kifejtett munkásságnak a felsorolása nem szorítható bele egy megnyitó beszédnek a keretébe, mert erről kötetekre menő jegyzőkönyvekben számolhatunk be, de nem is volt nekem más szándékom, minthogy ez ünnepélyes pillanatban ipartársulatunk 25 éves történetét nagy vonásokban vázoljam.

Annyit azonban bátran mondhatok, hogy ipartársulatunk haladása, iparunk szakszerű fejlődése és nemesevé a lepergett 25 év alatt szorosán lépést tartott szeretett székesfővárosunk rohamos fejlődésével.

Sajnos, hogy iparunk anyagi oldalát tekintve, ma másként áll a dolog, mert míg 25 évvel ezelőtt ebben az irányban is virágzónak mondhattuk, a mai állapotot csak tendgődésnek nevezhetjük.

Igaz, hogy a regale-jog megváltását, melyért évekig küzdöttünk, elértük, de ez eláttal elértük azt is, hogy üzleti viszonyaink azóta évről-évre rosszabba fordultak, s ma már tarthatatlanok. Az új jogositványok korlátlan kiszolgáltatása oly egészségtelen versenyt teremtett, hogy a legrégebb, jóhírnevű üzletek alatt is megingott a talaj, az újabb üzletek pedig egymásután mennek tönkre.

Mégis a székesfőváros ez évi költségvetésének tárgyalása alkalmával sajnálkozás hangzott föl a miatt, hogy a főváros a regale-jogot annak idején, mikor az még tulajdonában volt, jobban ki nem aknáztta, pedig akkor Tisza Kálmán miniszter úr figyelmeztette is erre, de a főváros törvényhatóságának közgyűlése, a tanács erre vonatkozó javaslatát elutasította azon indoklással, hogy nem akarja a polgárokat kiszípolozni.

Erre feleletül megjegyzem, hogy addig, míg a regale-jog a főváros tulajdonában volt, évente legfeljebb 10), az új italmérési törvény életbe léptetése óta azonban évenként 400-nál több vendéglős megy tönkre.

Adja az ég Ura, hogy ez elszomorító állapot mielőbb jobbra forduljon!

Es ha már bajainkról, sérelmeinkről van szó, nem mulaszthatom el még egy nagyon is szomorú tényről megemlékezni és pedig olyanról, mely nemcsak iparunkra nézve életbevágó, sőt egész hazánkra is kiható.

Tisztelt közgyűlés!

Mikor az 1893: XXIII. törv. czik, mely a mesterséges borok készítése és azok forgalomba hozataláról szól, életbe lépett — minden tisztességes vendéglős, borkereskedő és bortermelő örömmel üdvözölte azt, azon meggyőződésben, hogy ezáltal végre sikerülni fog a magyar borok régi jó hírnevét megint helyre állítani. Hanem a gyakorlat azonban reményeinket megczáfolta, mert nemcsak, hogy nem sikerült ezáltal célt érni, hanem ellenkezőleg az eddigi *megbízhatósága* is ugyszólván egészen tönkre lett téve nem csak minálunk, hanem még külfölddel szemben is és pedig oly mérvben, hogy külföldi lapok azon híreket terjesztik, miként egész Magyarországon forgalomba hozott borokból több mint 80% hamisított! — Mi a kik legjobban tudjuk, hogy ezen állítások nem felelnek meg a valóságnak, *kötött kezekkel állunk* azokkal szemben. — A hajsza mely boraink ellen úgy a sajtó útján, mint társadalmi körökben folytatódik — a helyett, hogy a mérvadó körökben csilapittanék, folytonosan még felfújják a dolgot, szomszédaink és a külföldiek öröme, kik ezáltal saját boraikat előtérbe szorítják. — Igaz Németországban is alkalmazzák a borhamisításról szóló törvényt, ott sokkal jobban büntetik a borhamisítókat, mint nálunk — a hírlapokban közzététeik a tényállás — de azért senkinek sem fog eszébe jutni oly híreket terjeszteni, melyek a valósággal ellenkeznek t. i. ha ezen hamisítók száma nagyobb is, nem fogják azért összeségében a boreladással foglalkozókat elítélni, mint sajnos nálunk ez szokásos. Tisztelt közgyűlés! Én nem akarom szíves türelmüket tovább igénybe venni — bár sok elmondani valóm volna még ez ügyben s röviden csak azt jegyzem meg, hogy a magas kormány minél előbb felkérendő lenne ezen viszás állapotoknak végét vetni, mi által a felháborodott szenvedélyek is csillapulnának.

S midőn most hálát adok Istennek azért, hogy végtelen kegyelméből iparomnak, melyhez ma is szeretettel és szívem egész melegével ragaszkodom, 25 éven át egyik munkása és bajnoka lehettem, egyszersmind azért fohászok hozzája: engedje a mi iparunkat, szeretett Magyar hazánk javára felvirágozni!

A közgyűlés az elnök megnyitó beszédét szűnni nem akaró lelkes éljenzéssel és tapssal fogadja

III. Elnök a múlt évi közgyűlés határozataira vonatkozólag jelenti, hogy az országos nyugdíjgyesület az 1898. év május havában Debreczenben tartott országos kongresszus alkalmával végleg szerveztetvén, annak alaptőkéjéhez a közgyűlés által megszavazott 5000 frt az ipartársulat pénztárából — a kikötött feltételek mellett — kifizettetett.

Továbbá bejelenti, hogy ugyancsak a közgyűlés határozata folytán az ipartársulat tiszta jövedelmének fele a tervbe vett menedékhely alaptőkéjének gyarapítására lévén fordítandó, s miként a mérlegből kitűnik, az ipartársulatnak 1898. évben 1149 frt 17 kr. tiszta jövedelme volt s e szerint ez összegnek fele: azaz 574 frt 58 kr. a menhely-alapnak átadatik.

Felkéri a közgyűlést, hogy ezen intézkedéseket jóváhagyni szíveskedjék.

A közgyűlés az elnök jelentését tudomásul veszi s a történt intézkedéseket jóváhagyja.

IV. A tárgysorozat első pontjánál elnök felteszi a kérdést, hogy a közgyűlés kívánja-e az évi jelentés fel-

olvasását, tekintve, hogy azt az ipartársulat minden tagja nyomtatásban megkapta?

A közgyűlés eláll az évi jelentés felolvasásától és azt jóváhagyólag tudomásul veszi.

V. A tárgysorozat 2-ik pontjánál elnök felkéri a titkárt a számvizsgáló bizottság jelentésének felolvasására. Titkár olvassa, mint következik:

Az ipartársulat számvizsgáló bizottságának jelentése az 1898. évről.

Tisztelt közgyűlés! Az ipartársulat könyveit és 1898. évi számadásait folyó évi márczius hó 2-án a társulat hivatalos helyiségében vizsgálat alá vettük s a számadás anyagát képező okmányokat gondosan átvizsgálván, a könyvekben foglalt bejegyzésekkel tételről-tételre összehasonlítottuk s azokat teljesen megegyezőknél találtuk. Meggyőződöttünk továbbá pénztárvizsgálat útján arról, hogy a vagyonkimutatásban szereplő készpénz, értékpapírok és takarekpénztári betétek hiány nélkül megvannak s ez alapon tisztelettel jelenthetjük, hogy

az ipartársulatnak 1898. évben 12.309 frt 83 kr. bevétele és 11.160 frt 66 kr. kiadása, tehát 1149 frt 17 kr. jövedelme volt, miáltal vagyona 45.443 frt 22 kr-ra emelkedett. Azonban megjegyezzük, hogy ebből 574 frt 58 kr. vagyis az 1898. évi tiszta jövedelemnek fele kiadásba helyezendő és a t. közgyűlés korábbi határozata folytán a menedékhely alaptőkéjéhez csatolandó.

Az ipartársulat kezelésében lévő alapítványok összege kamatostól 12.365 frt 76 krt, a menedékely-alap javára begyűlt összeg kamatostól 2541 frt 89 krt tesz ki.

Jelentésünk kapcsán azzal a javaslattal járulunk a t. közgyűlés elé, hogy úgy az elnökség, mint a választmány részére a felmentvényt megadni méltóztassék.

Budapest, 1899. márczius 2-án. A számvizsgáló bizottság. Reutter Nándor, Lippert Lajos.

Tudomásul vétetik.

VI. A tárgysorozat 3-ik pontjánál a közgyűlés a nyomtatásban kiosztott 1898. évi zárszámadást, 1898. évi mérleget, vagyonkimutatást az ipartársulat kezelésében levő alapítványok kimutatását beható vizsgálat után

tudomásul veszi és a bemutatott mérleget jóváhagyja.

VII. A tárgysorozat 4-ik pontjánál elnök felkéri a közgyűlést, hogy a rendelkezésre bocsátott adatok alapján a felmentvényt adja meg.

A közgyűlés a felmentvényt 1898. évi január 31-től 1899. évi január 31-ig terjedő időre a pénztárnoknak, a választmánynak, valamint a számvizsgáló bizottságnak egyhangúlag megadja és nevezetteket a felelősség terhe alól felmenti.

VIII. Elnök előterjeszti a választmány által szerkesztett 1899. évi költségelőirányzatot, mely approximative a bevételt és kiadást 6000—6000 frtban állapítja meg.

Jóváhagyólag tádomásul vétetik.

IX. A tárgysorozat 6-ik pontjánál Glück Frigyes:

Tisztelt közgyűlés! A midőn a közgyűlési tárgysorozat 4-ik pontjához hozott határozattal az elnökség és választmány a felmentvényt megkapta, nem mint választmányi tag, hanem mint a szakipari ügyek iránt érdeklődő fél és annak egyik munkása, óhajtom a közgyűlés türelmét igénybe venni.

Ipartársulati életünk 25 évére visszapillantó elnöki megnyitó beszéd, azt hiszem, mindannyiunkra legmélyebb hatással volt s azt a tanulságot kellett abból merítenünk, hogy midőn iparunk még most is folyton küzd, arra vagyunk utalva, hogy *teljes egyetértéssel*, bajainknak orvoslására irányzott vállvetett együttműködéssel, összetartóan igyekezzünk érdekeink sikeres megvédésére.

Csak az összetartással, czéltudatos egyetértéssel tehetjük iparunkat nagygyá, csak így győzhetjük meg azo-

kat tévedésükről, kik azt hiszik, hogy iparunk üzéséhez sem előképzettség, sem szakértelem nem szükséges és azokat, kik azt hiszik, hogy ezen ipar csak a földi és anyagi érdekek előmozdításán fáradozik.

Az elnöki megnyitó beszéd utalt azon számos nehézségre, mely boldogulásunknak útját állja, ép azért kérem tisztelt kartársaimat, hogy holmi «reform» és egyéb pártok mellőzésével tartsanak ki hiven azon zászló mellett, mely alatt iparunknak nem egy igaz ügyét vittük már diadalra, tartsanak ki azok mellett, kik a diadalmas zászló alatt immár 25 év óta teljes odaadással és sikerrel munkálkodnak. (Lelkes éljenzés.) Ez ünnepélyes pillanat hatása alatt igaz magyar szívvvel, őszinteséggel jelentem ki, hogy az iránt, ki e tövises úton oly derekasan megállja helyét, oly ifjú lelkesedéssel teljesíti nehéz kötelességét, s ennek elismerésével nem hymnust zengek, hanem a köteles hálát rójuk le. Kérem a közgyűlést, mondjon velem együtt lelkes köszönetet Gundel Jánosnak. (Viharos éljenzés és taps.)

Elnök: T. közgyűlés! Kedves barátom szép szavai arra készítetnek engem, hogy iparunk érdekében újra felvegyem a küzdelmet, ismét a tettek mezejére lépjek; 1877. óta töltöm be kartársaim kitüntető bizalmából az elnöki széket, a megalakulás óta ez ideig választmányi tag voltam, így végig küzdöttem azon harcot, melyet egy negyedszázadon át iparunk érdekében vívtunk, kedves kötelességemnek tartottam mindenkor szeretett iparom érdekében működni, és csak sajnálom, ha nem sikerült törekvéseinket minden téren sikerre vezetni. Különösen fáj az, hogy némelyek iparunkról még mindig kicsinyléssel nyilatkoznak, pedig el kell ismernie mindenkinek iparunk nagy jelentőségét; hisz az idegen ki nálunk fordul meg, iparunk közelében nyeri első impressióit. Iparunk emelésére irányzott fáradozásunk nem maradt meddő. A küzdelmekben gazdag 25 esztendő megtermé gyümölcseit olyan szállodáink, olyan szaküzleteink vannak, melyek tekintetében bátran kiálljuk a versenyt a continens bármely városával.

De nem fárasztom Önöket tovább. Fogadják jóindulatuk, ragaszkodásuk kitüntető nyilvánításáért hálás köszönetemet. (Éljenzés.)

XI. Glück Frigyes beterjeszti Mehringer Rezső indítványát, mely szerint utasítsassék a választmány, hogy a borvizsgálati 16 frtnyi taksának leszállítása s lehetőleg teljes törlése iránt feliratot szerkesszen és sürgősen felterjessze a nagyméltóságú kereskedelemügyi és földmívelésügyi m. kir. miniszter urakhoz; megokolásul felhossa, hogy a nagyban vásárlás alkalmával lehetetlen manapság mellőzni a borvizsgálatot, mert még a legmegbízhatóbbnak vélt helyekről is kaphatunk és kapunk hamis borokat így a vizsgálat a legkritább esetekben mellőzhető. Nemcsak a nagy közönség, de közegészségügyre nagy jelentőségénél fogva állami szempontból is rendkívül fontos, hogy a borvizsgálat megkönnyítessék. Nem is méltányos, hogy a vendéglős, a ki üzlete érdekében majd minden alkalommal kénytelen a borvizsgálatot megejteni, ezen nagy teherrel sújtassék, nem méltányos különösen már azért sem, mert a legutóbbi borhamisítási vizsgálatok alkalmával felmerült esetekből megállapított, hogy a bort leggyakrabban a termelők hamisítják, így szakiparunkra ezen súlyos adó a mások hibájából nehezedik. Ajánlja az indítvány elfogadását.

A közgyűlés az indítványt nagy lelkesedéssel és egyhangulag elfogadja, a szükséges intézkedéssel a választmányt megbizzza.

Titkár bejelenti, hogy a komáromi vendéglős ipartársulattól következő távirat érkezett:

Szállodások ipartársulatának Budapest. Ngos. Gundel János ur kezeihez.

Komárom, márczius hó 23-án 2 órakor d. u.

Háromszor éljen Gundel János ur, mint tiszteletre és bizalomra méltó elnök!

Komáromi vendéglősök és kávések ipartársulata.
Örvendetes tudomásul vétetett.

XII. A tárgysorozat 7-ik pontjához elnök bejelenti, hogy a tisztikar, választmány és számvizsgáló bizottság az alapszabályok értelmében lemond, kéri ennek tudomásul vételét és az új választás megejtése céljából indítványozza, hogy egy szavazatszedő küldöttség alakíttassék. Elnök ur indítványára Förster Konrád elnöklete alatt Hruska János, Brückner József, Kassel Mihály, Babel Nándor, Spalt Mátyás, Sverteczky Gáspár és Schodits Adolf és a társulati ügyész-ből álló bizottságot a szavazatok beszédére kiküldi.

Elnök a szavazás megejtéseig a közgyűlést félórára felfüggeszti.

XIII. Gundel János ur a közgyűlést újból megnyitja és felkéri dr. Solti Ödön ügyész urat a választás eredményének előterjesztésére, egyben bejelenti, hogy ifj. Acs Károly ügyvéd ur régi elhatározását megvalósítva az ipartársulat ügyészi állásáról leköszönt, a választmány a megüresedett ügyészi állásra dr. Solti Ödön budapesti ügyvédet, a nyugdíjgyesület jogtanácsosát nyerte meg és azon reményének ad kifejezést, hogy az ipartársulat ügyei iránt szívesen élénk érdeklődéssel és odaadó működéssel fog viselkedni, melylyel elődje oly hosszú időn át kitartott.

Dr. Solti Ödön: Tisztelt közgyűlés! Midőn először van szerencsém az Önök körében hivatalos minőségemben megjelenhetni, legelső szavam a köszönet nyilatkozata legyen választmányuk azon kitüntető bizalmaért, hogy engem e diszes állásba helyezett. Tágabb tért, újabb bizalmat adott nekem ezáltal arra, hogy becsületes iparkodással, legjobb törekvéssel a mint azt már nyugdíjgyesületünk érdekében harmadik éve teszem, az ipartársulatban kifejtett működésüknek is részese lehessen. Kérem Önöket fogadjanak azon szíves jóindulattal, melylyel elődöm iránt viseltettek; biztosíthatom Önöket, hogy törekvésem legjobb jutalma az leend, ha ezen iparág érdekében eddig teljesített s a jövőben kifejtendő működéssel az Önök céljai eléréséhez, törekvésük sikereihez hozzájárulhatok. (Éljénzés!)

Ezek után a választás eredményéről a következőkben számolok be:

A mai közgyűlésen 103 ipartársulati tag jelent meg, beadatott összesen 92 szavazat. Elnök lett 92 szavazattal vagyis egyhangulag Gundel János úr (Viharos éljénzés!) alelnök 91 szavazattal Wirth Ferencz úr (éljénzés) egy szavazatot kapott Kommer Ferencz úr; pénztárnok egyhangulag Mehringer Rezső úr (éljénzés) választmányi rendes tagokká megválasztottak egyhangulag: Barabás József, Blaschka István, Bojesics Simon, Burger Károly, Förster Konrád, Glück Frigyes, Hein Lipót, Hell Ferencz, Karikás Mihály, Koch József, Kommer Ferencz, Kovács E. M., Krist Ferencz, Maloschik Antal, Müller Antal, Sperl Flóris, Stadler Károly, Steinbeisz János, Tóth József, Vincze Lajos és Wilburger Károly; 91 szavazattal Bokros Károly, Nosek Ignác, Petanovits József, Prindl Nándor és Schnell József; 90 szavazattal Fürst Tivadar, Klivényi József és Schartner János; 89 szavazattal: Bittner Alajos. Rendes választmányi tagságra szavazatokat kaptak: Scheich József, Sverteczky Gáspár, 2—2, Schodits Adolf, Ehm János, Spalt Mátyás, Dökker Ferencz, egy-egy szavazatot. Választmányi póttagokká választottak: 92 szavazattal vagyis egyhangulag Farkas István, Jahn Ede, Maloschik József, Mayer Ferencz, Reiter György, Schodits Adolf, Szőke Imre. 91 szavazattal Hell József. 90 szavazattal: Brückner József és Weisz Antal, 89 szavazattal: Bittner József és 57 szavazattal Hruska János. Pót választmányi tagságra szavazatokat kaptak még: Scheich József 33-at, Gürsch Ferencz, Bányai József, — 2. Bittner Alajos 1 szavazatot. Szám-

vizsgálókká lettek egyhangú választás alapján: Reutter Nándor, Lippert Alajos és Illits József. — Kérem ezen választás tudomásul vételét.

Elnök a maga és tisztársai nevében köszöni a megválasztás tényében újból megnyilvánuló bizalmat s örömet tejezi ki a fölött, hogy ismét alkalma lesz kartársainak s a szeretettel felkarolt ipartársulatnak ügyeit előmozdítani.

A közgyűlés lelkes örömmel tudomásul veszi a választás eredményét.

XIV. Förster Konrád indítványozza, hogy a terem díjtalan átengedéseért a közgyűlés szavazon jegyzőkönyvi köszönetet Gundel János elnök urnak.

A közgyűlés ez indítványt egyhangulag és örömmel elfogadja.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekeszti.

Gundel János elnöknek a közgyűléshez intézett megnyitó beszédét itt adjuk német fordításban.

Geehrte Generalversammlung!

Indem ich die ordentliche Generalversammlung unserer Genossenschaft hiemit eröffne, kann ich nicht unterlassen Ihre Aufmerksamkeit auf jenen aussergewöhnlichen Umstand hinzulenken, dass wir heute die 25-te Generalversammlung seit dem Bestande unserer Genossenschaft abhalten.

Es ist bei Vereinen und Korporationen ein allgemeiner Gebrauch, dass bei der 25-ten Jahreswende ihres Bestandes, dieses Ereigniss durch Veranstaltung von aussergewöhnlichen Verfügungen, insbesondere Festivitäten gefeiert und verewigt wird, jedoch mit Rücksicht auf die fortwährenden Kämpfe, welche wir seit einer Zeit in jeder Beziehung durchzumachen haben, dergleichen auch die allgemein ungünstigen Geschäftsverhältnisse — sahen wir uns veranlasst von solchen Festivitäten abzu-
sehen.

Meinerseits erachte ich es für eine angenehme Pflicht, von der Geschichte dieser 25 Jahre, durch deren Stürme so mancher tüchtige Mitarbeiter und unzählige ausserordentliche Fachleute von dem Schauplatze des Lebens abberufen wurden und da es mir durch die Gnade Gottes gegönnt war, vom Beginne an mit meinen bescheidenen Kräften mitwirken zu können — mit wenigen kurzen Worten einen Rückblick auf die Vergangenheit zu werfen; — denn es ist mir unmöglich in diesem feierlichen Augenblicke zu schweigen, wenn ich daran denke, dass ich vor 25 Jahren, auch um ebensoviel an Jahren jünger, an der Wiege unserer Genossenschaft stand, dieselbe heranwachsen, gedeihen und zu unserem Stolze sich entwickeln sah!

In meine Rückerinnerungen mengt sich jedoch auch Trauer, denn mit Wehmuth im Herzen denke ich daran, dass in der Reihe der Lebenden wir derer nur noch sehr wenige sind, welche damals, vor 25 Jahren, von Begeisterung durchdrungen, den Streit für die Interessen unseres Gewerbes begonnen haben.

Geehrte Generalversammlung! Ich will Ihnen nur in Kürze die wichtigeren Ereignisse und namhafteren Errungenschaften aus unserer viertel-hundertjährigen Vergangenheit in Erinnerung bringen.

Am 9. April d. J. sind es 25 Jahre, dass unsere Genossenschaft, bei Gelegenheit der damals unter dem Vorsitze Ignác Letzl stattgefundenen constituirenden Generalversammlung mit dem von der aufgelösten früheren Genossenschaft übernommenen Kapitale von 2719 fl. 27 kr, seinen Wirkungskreis begann — und heute laut Schlussrechnungen vom 31. Januar 1899 verfügt die Genossenschaft über ein Vermögen von 45443 fl. 22 kr.

Ausserdem verfügen wir noch über verschiedene Stiftungen im Betrage von 14907 fl. 65 kr.

Bei Gründung der Genossenschaft zählten wir 177 Mitglieder, seit dieser Zeit wurden 2486 Mitglieder aufgenommen und gegenwärtig zählt unsere Genossenschaft 608 Mitglieder.

Nachdem das Genossenschaftsleben immer grösseren Aufschwung nahm, feierten wir im Jahre 1877 das grossartige Fest unserer *Fahnenweihe* — wir waren im Besitze einer Fahne, um die sich unsere Fachgenossen scharen konnten.

Ausser dem lebhaften Interesse, welches wir den Angelegenheiten unseres Gewerbestandes entgegenbrachten, wurde auch für gemeinnützige und wohlthätige Institutionen Sorge getragen; u. zwar: wurde im Rahmen der Genossenschaft ein *Leichenverein* gegründet, dessen Wohlthaten die Familien von ärmeren verstorbenen Fachgenossen dankbar anerkennen. Ferner gründeten wir unser amtliches Fachblatt »*Értesítő*«, welches allen Genossenschaftsmitgliedern gratis zugesendet wird und mittelst dessen wir die Mitglieder in engere Berührung mit der Genossenschaftsleitung brachten, indem dieselben durch den Inhalt dieses Fachblattes sowohl von allen Vorkommnissen im Genossenschaftsleben, als auch von allen behördlichen Verfügungen und Verordnungen stets in Kenntniss gesetzt werden.

Ferner riefen wir die bereits heute auf der Höhe ihrer Aufgabe stehende *Fachschule* ins Leben, um dadurch unserem für eine schönere Zukunft berufenen Gewerbe, eine dem jetzigen Zeitalter in jeder Hinsicht entsprechende Generation zu erziehen.

Mit freudigem Stolze erfüllt, blicken wir auf diese Institution und niemals können wir unserem geehrten Fachgenossen *Friedrich Glück* genug dankbar anerkennen, mit welchem unermüdlichem Eifer alle Hindernisse überwindend, er diese seine Idee der Errichtung einer Fachschule zur Ausführung brachte; wodurch er sich unsterbliche Verdienste erworben und auch heute noch steht er an der Spitze dieser Institution, an deren Aufblühen und Entwicklung er mit ungebrochener Ausdauer und Begeisterung sein bestes Können und Wollen einsetzt.

Ferner beteiligten wir uns durch kräftige Mitwirkung und Unterstützung an der Gründung des »*Landes-Pensionsfondes*« für unser Gewerbe, welcher grosse Landesinstitution gleichfalls aus unserer Genossenschaft entsprungen ist.

In letzterer Zeit planten wir die Errichtung eines »*Asyl für verarmte Gastwirthe und Kellner*«, für welchen Zweck bereits mehrere tausend Gulden zur Verfügung stehen und laut Beschluss unserer vorjährigen Generalversammlung wird die Hälfte des alljährigen Überschusses der Genossenschaftsverwaltung demselben Zwecke zugeführt, so dass wir in einer kurzen Reihe von Jahren der Ausführung dieses grossen Werkes entgegen sehen können.

Die *Wohlthätigkeit* wurde, soweit es die Verhältnisse erlaubten, immer bis zur weitest gehenden Grenze geübt, wo ich in erster Reihe erwähnen will, dass wir seinerzeit bei Gelegenheit der Szegediner Überschwemmung über 2000 fl. an die dortigen schwer betroffenen Collegen vertheilten. — An *verarmte Fachgenossen* werden jährlich 600—700 fl. und seit die hochherzige »*Dreher-Stiftung*« von 10'000 fl. uns zur Verfügung steht, über 1000 fl. zur Vertheilung gebracht.

Zur Herstellung eines brüderlichen, collegialen Verhältnisses zwischen unseren Fachgenossen und im Interesse der Entwicklung des gesellschaftlichen Verkehrs, haben wir die sogenannten *Freitagsfrühstücke* eingeführt, welche jeden Freitag bei einem andern Collegen stattfinden, an welchen sich stets 40—80 Collegen bethei-

ligen und welche Zusammenkünfte eine weitere segensreiche Schöpfung hervorgerufen nämlich die Schaffung eines »*Dispositionsfondes*« über welchen ausschliesslich der Ausschuss der Genossenschaft verfügt und aus welchem solche Ausgaben und Unterstützungen bestritten werden, welche im Sinne unserer Statuten nicht der Genossenschaftskasse entnommen werden können. Dieser Dispositionsfond hat heute die Höhe von über 1700 fl. erreicht und wurde aus demselben schon manch bittere Thräne getrocknet.

Zur *Hebung des Gastwirthgewerbes und im Interesse der Verhinderung verschiedener Übelstände und Missbräuche*, welche schwer auf unserem Gewerbe lasten, haben wir wiederholt *Landescongresse* u. z. in den Jahren 1885 und 1896 in Budapest, im Jahre 1898 in *Debreczin* abgehalten.

In Folge der bei Gelegenheit dieser Congresse gebrachten Beschlüsse haben wir unzählige Male unsere Klagen und Bitten der hohen Regierung überreicht, bei welchen Gelegenheiten wir um Abhilfe der verschiedenartigen Übelstände baten. Und wenn wir auch mit den heutigen Verhältnissen nicht zufrieden sein können, ist es uns doch in vielen Fällen gelungen, so manches Übel abzuwenden.

Schliesslich kann ich nicht unterlassen besonders hervorzuheben, dass wir an jeder patriotischen Bewegung theilgenommen und so oft es galt für solche Zwecke zu opfern, öffneten wir mit Freuden die Kasse unserer Genossenschaft und blieben auch auf diesem Gebiete niemals hinter andern Corporationen zurück.

Geehrte Generalversammlung! Die Aufzählung unserer 25-jährigen Thätigkeit kann im Rahmen einer Eröffnungsrede nicht zusammengefasst werden, denn darüber haben wir in Bänden von Protokollen getreulich Bericht erstattet; — ich hatte aber auch keine andere Absicht, als dass ich in diesem feierlichen Augenblicke die Gesichte unseres 25-jährigen Bestandes in kurzen Umrissen kennzeichnete. Mit stolzem Bewusstsein können wir constatiren, dass die Entwicklung und Veredlung sowohl unserer Genossenschaft, als auch unseres Gewerbes im grossen Ganzen gleichen Schritt gehalten mit der herrlichen Entwicklung und dem Emporblühen unserer geliebten Haupt- und Residenzstadt.

Mit Bedauern jedoch muss ich auch die traurige Thatsache feststellen, dass in Bezug auf die materielle Lage unseres Gewerbes, die Verhältnisse leider ganz anders stehen. Während man unser Gewerbe vor 25 Jahren noch als ein blühendes bezeichnen konnte, müssen wir leider heute das Gegentheil behaupten. Dasjenige wofür wir Jahre hindurch gekämpft, nämlich die *Aufhebung der Regalrechte*, haben wir wohl erreicht; aber wir haben dadurch auch das erreicht, dass seit jener Zeit unsere gewerblichen Verhältnisse verschlechtert, ja in den meisten Fällen, sogar unhaltbar geworden sind. Die unbeschränkte Verabfolgung von neuen Schankrechten hat eine derart ungesunde Konkurrenz hervorgerufen, dass selbst die besten, altrenommirtesten Geschäfte sich kaum aufrecht zu erhalten im Stande sind. Und wenn bei Gelegenheit der Verhandlung des heurigen Jahresbudgets unserer Haupt- und Residenzstadt dem Bedauern Ausdruck verliehen wurde, dass dieselbe, solange das Regalrecht noch ihr Eigenthum bildete, dasselbe nicht besser ausbeutete und dass sie seinerzeit sogar durch S. Exc. den Minister Stephan v. Tisza, darauf aufmerksam gemacht wurde, das Regale besser auszunützen, die hauptstädtische Generalversammlung jedoch einen darauf bezüglichen Vorschlag des Magistrates zurückwies mit der Motivirung, dass man die materiellen Interessen der Schankgewerbetreibenden resp. der Bevölkerung nicht schädigen wolle. — Daraufhin habe ich nur die

eine Erwiederung, nämlich indem ich die traurige Thatsache constatire, dass: während das Regalrecht noch im Besitze der Hauptstadt sich befand, jährlich höchstens ein hundert — seit ins Lebentretung des neuen Schankgesetzes aber jährlich mehr als 400 Schankgeschäfte zu Grunde gehen. Gebe der Allmächtige, dass je eher gesichertere Existenzverhältnisse eintreten.

Und wenn schon von unseren Sorgen und Beschwerden die Rede ist, kann ich nicht unterlassen noch eines sehr betrübenden, schwer auf uns lastenden Übelstandes Erwähnung zu thun u. z. eines Übelstandes, welcher nicht nur für unser Gewerbe, sondern auch für das ganze Vaterland von höchwichtiger Bedeutung ist.

Geehrte Generalversammlung! Als das Kunstweingesetz im Sinne des XXIII. Gesetzartikels vom Jahre 1893 ins Leben trat, wurde dasselbe von jedem anständigen Gastwirthe, Weinhändler und Produzenten mit Freuden begrüsst, in der Überzeugung, dass dadurch der alte, gute Weltruf der ungarischen Weine wieder hergestellt werde. Jedoch die Praxis ergab die entgegengesetzte Wirkung und unsere darauf basirenden Erwartungen wurden zunichte gemacht; denn nicht nur, dass dieses Ziel nicht erreicht wurde, sondern es war von gerade zu entgegengesetzter Wirkung, indem der ohnedies auf schwachen Beinen stehende Ruf unserer Weine nicht nur im Vaterlande selbst, sondern auch dem Auslande gegenüber mit Füßen getreten wurde u. z. in solcher Weise, dass ausländische Blätter die Nachricht verbreiten, dass mehr denn 80% der im Handel vorkommenden ung. Weine gefälscht sind!

Wir, die wir am besten wissen, dass diese Behauptungen jeder Grundlage entbehrt, stehen mit gebundenen Händen diesen Lügengeweben gegenüber. Die Hetze, welche sowohl in den Zeitungen, als auch in Gesellschaftskreisen gegen unsere ung. Weine fortgesetzt wird, und statt, dass auf diese Hetzen von massgebender Seite beruhigend eingewirkt würde, werden dieselben noch in übertriebener Weise darin bestärkt zur Freude unserer lieben Nachbarn und des weinhandelnden Auslandes, welche dadurch in die Lage versetzt werden, auf ihre eigenen Weine als allein unverfälschte hinzuweisen! Es ist Thatsache, dass auch Deutschland ein Kunstweingesetz besitzt; dort werden die Weinfälscher mit viel höheren Strafen belastet, als bei uns. Die Thatsachen werden in den Zeitungen veröffentlicht — wie erst in letzter Zeit in Colmar (Elsas) unter 30 vorgekommenen Fällen, 22 mit schweren Strafen belegt wurden — aber deshalb wird es dort Niemandem einfallen, solche Nachrichten zu verbreiten, welche den Thatsachen nicht entsprechen, nämlich: wenn auch die Anzahl der Fälscher eine grössere ist, alles, was um den Weinhandel darum und daranhängt in den Koth zu zerren, die Namen der rechtschaffensten Geschäftsleute an den Pranger zu stellen, und Alle, ob schuldig oder unschuldig, zu verurtheilen, wie es leider bei uns Gebrauch ist.

Geehrte Generalversammlung! Ich will Ihre Geduld nicht länger in Anspruch nehmen, obzwar ich noch unendlich Vieles darüber zu sagen hätte und will daher nur in Kürze den Antrag stellen, dass die hohe Regierung je eher dringend gebeten werden möge diesen entsetzlichen Uebelständen ein Ende zu machen, wodurch die aufgestachelten Leidenschaften beruhigt würden.

Indem ich zum Schlusse dem Allmächtigen danke, dass es mir durch seine unendliche Gnade gegönnt war unserem Gewerbe, an welchem ich mit Liebe und der ganzen Wärme meines Herzens hänge, 25 Jahre hindurch ein treuer Mitarbeiter u. Streiter sein zu können, flehe ich gleichzeitig zu Ihm, er möge unser Gewerbe, zum Wohle und zur Zierde des geliebten Vaterlandes blühen und gedeihen lassen!

Járdafoglalási ügy.

Az ipartársulat kérvénye Budapest székesfőváros tanácsához a járdafoglalási ügyben.

Tekintetes székesfővárosi tanács!

Budapest székesfőváros törvényhatósága az 1896. évi február hó 19-én és folytatólag 20-án tartott közgyűlésében hozott 224. számú határozatával megalkotta a járdafoglalásról szóló szabályrendeletet és pedig a székesfőváros pénzügyi érdekeinek szem előtt tartásával, méltányolva egyszersmind a járdafoglalásra utalt iparűzők kényszerhelyzetét, de különös tekintettel a közönség ez irányban tapasztalt igényeire.

Ismeretes a mély tisztelettel alólirott ipartársulat előtt, hogy végzetes tévedés folytán nem az itt említett, általánosságban mindenkit kielégítő szabályrendelet lőn jóváhagyás végett a magas kormányhoz felterjesztve, hanem egy olyan szabályrendelet, melyet a törvényhatóság sem nem alkotott, sem el nem fogadott.

Jól tudjuk azt is, hogy a törvényhatóság a szabályrendelet felterjesztése alkalmával felmerült véletlen tévedés jóvátételét ismételten megkísérelte, oly formán, hogy az eset kellő megvilágítása mellett több ízben felterjesztést intézett a magas kormányhoz, a fennforgó tévedés felismerése és helyreigazítása végett; sőt látva ez irányban tett lépéseinek sikertelenségét, a saját elhatározásával ellentétes intézkedéseket tartalmazó szabályrendelet jogerőre emelkedésébe belenyugodva, akként igyekezett a reá erőszakolt szabályrendelettől megszabadulni, hogy azt rövid idő múltán saját intenciójának megfelelőleg módosítva, újból jóváhagyás alá bocsátotta, de sajnos, minden erőlködése megtörtött a kormányhatalom érthetetlen, merev ellentállásán.

Most, majdnem négy évi vajúdas után, ez az ügy olyan megoldást nyert, mely megoldás nemcsak ki nem elégítő, de minden oldalról a legnagyobb ellenszenvvel találkozik; mert egyrészt a törvényhatóságot, — a székesfőváros pénzügyi érdekeinek megóvása szempontjából — az adófizető polgárokkal szemben helyes egyenlő mérték alkalmazásától eltérően, igazságtalan elhatározásba sodorta, másrészt pedig a következmények igazolni fogják azt a meggyőződésünket, hogy a székes főváros csonkítást szenvedett pénzügyi érdekei ez uton nem nyerhetnek kárpótlást; a nagyvárosi élet minden kellekeire igényt tartó, sértett fővárosi közönség pedig felháborodásának fogja jelét adni.

Ugyanis a törvényhatóság közgyűlése a folyó évi január hó 18-án tartott közgyűlésében a járdafoglalási díjak megállapításával foglalkozván, a tek. tanács javaslata alapján, annyira felemelte az e czimen eddigelé szedett díjakat, hogy ez által a járdafoglalást a legtöbb vendéglősre nézve lehetlenné tette, a székesfőváros e forrásból remélt jövedelmét is kétségessé tette. Tehát veszt majdan a főváros, károsodnak a vendéglősök és szenved üdülés hiányában a közönség, mert tekintve, hogy a vendéglősök a kincstár részéről engedelmi díjjal, italméresi illetékekkel, fogyasztási adóval, I. osztályu, III-ad osztályu keresetadóval, általános jövedelmi póttadóval; a község részéről pedig iparengedély díjjal, községi adóval, utadóval vannak máris megterhelve, a felcsigázott járdafoglalási illetéket elviselni nem bírják.

Szerény véleményünk szerint ez áldatlan helyzetből csak úgy lehetne kiszabadulni, ha érvényen kívül helyzetnék a fővárosra reánkényszerített szabályrendelet, melynek semmiféle előnye nincs, de annai károsabb hátrányai vannak és visszaállítatnék a status quo, vagyis jóváhagyást nyerne a törvényhatóság által eredetileg alkotott szabályrendelet, s akkor a díjak felemelésének egyetlen indító oka is önként elesnék.

Minthogy a mély tisztelettel alólírott ipartársulat küldöttsége a m. kir. belügyministerium részéről — ott jár-takor — azt a határozott biztatást és ígéretet kapta, hogy a ma érvényben lévő, czéltalan megszorításokat tartal-mazó szabályrendelet módosítása iránt kifejezett kíván-sága teljesíteni fog, de csak az esetben, ha a székesfő-város törvényhatósága újból felveszi ez irányban az el-
ejtett fonalat,

Ezek alapján tehát, kilátással a sikerre, azzal az alá-zatos kéréssel fordulunk a székesfőváros tekintetes taná-csához, méltóztassék a törvényhatóság közgyűlése elé javaslatot terjeszteni aziránt, hogy a járdafoglalási szabály-
rendelet módosítása végett újból felterjesztést intézzen a kormányhoz, hogy a bekövetkező módosítás alapján a 2 méternél keskenyebb járdák is elfoglalhatók legyenek, s ezáltal a díjszabás is rendes medrébe térhessen.

Budapesten 1899. február 20-án.

A Budapesti szállodások, vendéglősök és koresmá-rosok ipartársulata nevében.

Gundel János.
elnök.

A járdafoglalási ügyben Budapest székesfőváros taná-csától a következő határozatot kapta az ipartársulat.

Budapest székesfőváros tanácsa. 11355/1899-VI. sz. A m. kir. belügyminister úr leirata a módosított járda-foglalási szabályrendelet jóváhagyása ügyében. A buda-
pesti kávé ipartársulat és a budapesti szállodások, ven-déglősök és koresmárosok ipartársulatának kérvénye a járdafoglalási szabályrendelet módosítása ügyében.

H.

Az 1898. évi május hó 4-én és folytatva 5-én 602 sz. a. hozott közgyűlési határozattal módosított járdafogla-lási szabályrendeletnek a jóváhagyása ügyében f. évi február hó 24-én 124121/III. sz. a kelt m. kir. belügy-
ministeri leirat a tanács részéről tudomásul vétetvén, má-solatban a jóváhagyásnak a törvényhatósági bizottság közgyűlésén leendő bejelentése czéljából Rényi Dezső főjegyző urral közöltetik.

Együttal a jóváhagyott szabályrendelet, öt letisztá-zott példányát a tanács a jóváhagyási záradékkal leendő ellátás végett a m. kir. belügyminister urhoz terjeszti fel.

Felhívja végül a jóváhagyott szabályrendelet máso-latának kiadásával a tanács az összes ker. előljáráso-gokat, hogy a járdafoglalások engedélyezésénél, ezen mó-dosított szabályrendelet határozmányainak betartásával járjanak el.

A főváros által módosított járdafoglalási szabály-
rendelet a m. kir. belügyminister úr által jóváhagyatván, a budapesti kávé ipartársulat és a budapesti szállodások, vendéglősök és koresmárosok ipartársulatának az érvény-
ben volt szabályrendelet módosítására irányuló kérvényei tárgytalanokká váltak.

Miről a főv. VI. ügyosztály, Rényi Dezső főjegyző úr az összes ker. előljáráások, mérnöki hivatal és szám-
vevőség, továbbá a budapesti kávé ipartársulat (képv. Némai Antal IV., Kossuth-Lajos-u. 3.) és a budapesti szállodások, vendéglősök és koresmárosok ipartársulata (képv. Gundel János elnök V., Akademia-u. 1. sz.) a mó-dosított szabályrendelet és a belügyministeri leirat má-solatának kapcsán felzetten értesítettnek.

Budapest, 1899 márczius 10-én;

A székesfővárosi tanács
Matuska
alpolgármester

Másolat.

Magyar királyi Belügyminister. 124121/III. szám.

Budapest fő- és székváros közönségének.

A székes főváros törvényhatósági bizottsága által m. é. november hó 9-én és folytatva 16-án és 17-én tar-

tott közgyűlésből 1337. sz. alatt kelt feliratban kifejezett azon kérelmet, hogy a járdafoglalás iránt folyó évi 602. számú határozattal elfogadott szabályrendelet a m. é. ok-
tóber hó 14-én kiadott 88765 számú leiratom megváltoz-tatása mellett jóváhagyassék, az abban kifejtetteknel fogva teljesíthetőnek találtam és így most idézett 88765 898 számú rendeletem hatályon kívül helyezésével a szóban forgó szabályrendeletet jóvá hagyom.

Miről a székes főváros közönségét a csatolmányok visszazárása mellett további szabályszerű intézkedés vé-
get értesitem.

Budapesten, 1899. évi február hó 24-én.

Perczel s. k.

602/1898 kgy. szám.

Szabályrendelet.

(Az 1896. évi 224. sz. a. megállapított szabályrendelet módosítása)

az utczai járdáknak kávéházak, vendéglők, cukrász-dák és más üzletek által való elfoglalása és használása tárgyában.

1. §. A járdafoglalásokat kávéházak, vendéglők és cukrászdák előtt oly pontokon, hol azok az üzleti és személyi forgalmat, valamint a közlekedést nem akadályozzák, a kerületi választmány és a kerületi kapitányság meghallgatása és az alábbi szakaszokban foglalt feltételek mellett, az illető ker. előljáráóság engedélyezi.

2. §. Járdafoglalásokat az előljáráóság nem engedélyez a főváros azon népesebb és járatosabb utczáin és terein, hol az a személy és kocsiközlekedést gátolná — továbbá oly üzletek előtt, a melyek köztekintetektől kifogás alá esnek,

végül oly járdákon, melyek 2 méternél nem szélesebbek. Oly csekélyebb forgalommal bíró néptelen mellékutczákban azonban, a hol az a közlekedés hátrányára nincsen, járda-foglalások a 2 méternél keskenyebb járdákon is engedélyezhetők.

Részben kövezett, részben pedig kavicsolt járdára az előljáráóság csak akkor adhatja meg az engedélyt, ha a közlekedő közönség részére elég széles kövezett járda-terület marad, vagy ha az illető üzlettulajdonos a kavi-
csolt járdának megfelelő részét saját költségén és a ker. előljáráóság utasításai szerint kikövezteti.

3. §. Az elfoglalandó terület szélessége rendszerint a járdának $\frac{2}{3}$ -ában állapittatik meg, ugy azonban, hogy az 3 méternél többre sohasem terjedhet.

4. §. Sarokházakban levő üzletek előtt a járdafogla-lás rendszerint a háznak csak egyik oldalán engedtetik meg s ott is csak úgy, hogy a gyalogjárók befordulási kényelme tekintetéből a járda szöglete csak bizonyos, a közlekedési élnkséghez arányosítandó távolságban foglal-ható el.

5. §. Az asztalok és székek kihelyezésére, engedélyez-tett járdaterületeken vasvégoszlopra erősített tetőzeteknek és körzeteknek, nemkülönbén bármilynemű virágedények-nek vagy cserjéknek alkalmazását a ker. előljáráóság csak ez iránt beadandó külön kérvény és bemutatandó tervek alapján és a ker. rendőr kapitányság előzetes meghallga-tásával engedi meg.

Az engedélyezett járdaterületre kihelyezendő tárgyak ugy mint: székek, asztalok, körzetek, virágedények stb. kellő esinnal állitandók ki.

Ha ezek a tárgyak szépészeti, vagy egyéb szempont-ból kifogás alá esnének, köteles engedélyes azokat az előljáráóság felhívására haladék nélkül eltávolítani, esetleg újakkal kicseréltetni, mert ellenkező esetben a 11. §. alap-ján szigoruan megbüntettetik, sőt tőle az engedély ugyan-csak a 11. §. alkalmazásával azonnal megvonatik.

6. §. A használatra átengedett terület csakis az enge-délyezett czélra szolgálhat s köteles az illető üzlettulajdo-

nos a használati idő alatt az éjjeli világításról, valamint a járda terület jókarban és tisztán tartásáról és különösen arról gondoskodni, hogy a kihelyezendő asztalok és székek lajái akként készíttessenek, hogy az asphalt burkolatban lyukak képződése megakadályoztassék, különben, az asztalok és székek eltávolítandók lesznek és a használati engedély az üzlettulajdonostól a szabályzat 11-ik szakaszának alkalmazása mellett elvonatik.

Az előbb hivatkozott szakasz alkalmazása mellett tilos továbbá az engedélyezett területről a közjellegű tárgyakat, ugymint a légszuszamlámpákat, kő- vagy asphalt burkolatot eltávolítani, vagy megrongálni; a netalán okozandó károkat pedig köteles engedélyes megtéríteni.

7. §. Járdafoglalásra kiadott engedélyek csakis egy nyári évadra — mely április hó 15-etől október hó 15-ig terjed — érvényesek, az ezek iránti kérvények minden év február hó 15-éig benyújtandók s ezek az év márczius 15-ig elintézendők.

Kivételnek az évközben nyitandó üzletek, melyeknek tulajdonosai évközben is folyamodhatnak.

8. §. A járdafoglalásokért fizetendő használati díjat a törvényhatósági bizottság közgyűlése, utczák esetleg üzletek szerint a kerületi választmányok előterjesztésére, valamint a pénzügyi és gazdasági bizottság és tanács javaslata alapján három évről három évre állapítja meg.

Ha valaki oly helyre kér járdafoglalási engedélyt, a melyre vonatkozólag a használati díjat a közgyűlés még nem állapította meg, a használati díjat a három évi ciklus lejártáig az engedélyvel bíró legközelebbi üzlettulajdonosok által fizetendő használati díj arányában a ker. választmány állapítja meg.

9. §. A járdafoglalási használati díj, illetőleg bér, a melyet az illetékes előljáróság számvevőségi osztálya az előbbi szakasz szerint hozott közgyűlési határozat alapján számít ki, az engedély iránt való kérvény beadásával egyidejűleg fizetendő be a ker. pénztárba. Ha a használati díj egyidejűleg, illetőleg előzetesen le nem fizettetik, a kérvény minden megokolás nélkül visszautasítatik.

10. §. Az engedélyvel ellátott üzlettulajdonos tartozik az elfoglalandó terület használatba vételét három nappal előbb a kerületi előljáróságnál bejelenteni, vendégei számára pedig csak akkor veheti igénybe, ha a kerületi mérnök arról győződött meg, hogy az engedélyben megszabott módok és feltételek megtartottak-e.

11. §. Ezen szabályrendelet ellen vétők a ker. kapitányság által a székes fővárosi szegényalap javára 2 frt-tól 50 frtig terjedő pénzbüntetéssel behajthatatlanság esetén pedig 5 napig terjedhető elzárással büntetettek; azoktól az üzlettulajdonosoktól pedig, kik a részükre engedélyezett és a ker. mérnök által festékekkel megjelölt területnél nagyobb területet foglalnak el, pénzbüntetésen kívül az engedély azonnal megvonatik s a járda további használatától eltiltatnak, a nélkül, hogy az általuk már lefizetett díjnak visszafizetését követelhetnék és ilyeneknek az engedély kiadása a jövőben mindenkorra megtagadtatik.

Kelt Budapesten, a székes főváros törvényhatósági bizottságának 1898. évi május hó 4-én — és folytatva 5-én tartott közgyűléséből.

Matuska s. k.
h. polgármester.

Iparügyek.

A kereskedelmi miniszter a budapesti mészáros-ipartestület elnökének, Schubert Sándornak mészáros-iparigazolványát megsemmisítette.

Ebben az érdekes iparjogi kérdésben döntött a kereskedelmi miniszter, mint harmadfokú iparhatóság. — A fővárosi tanács határozatával egybehangozóan döntött abban a kérdésben, hogy a képesítés kimutatásának fel-

tételéhez kötött mészáros-ipart gyakorolhatja-e saját személyében, üzletvezető alkalmazása nélkül az, ki üzletvezetővel nyolcz év óta folytat ilyen üzletet, de sem tanonc, sem segéd nem volt.

A miniszter végérvényesen kimondotta, hogy nem és ezzel az 1884-iki ipartörvénynek egy homályos tételét világította meg.

Az iparos világot és az országnak kétszáznál több ipartestületét igen érdeklő eset a következő:

Schubert Sándor, a ki időközben a budapesti mészáros-ipartestületnek igen tevékeny és buzgó elnöke lett, 1898. évi április hóban Horváth János dr. ügyvéd és mészáros-ipartestületi iparhatósági biztos útján bejelentette az I. kerületi előljáróságnak, mint iparhatóságnak, hogy a Szentháromság-utca 3. számú házban mészáros-ipart kíván gyakorolni.

Az előljáróság ezt tudomásul vette és az iparigazolványt kiadta.

Az ipartestület azonban más véleményen volt és tiszteletreméltó őszinteséggel fölfolyamodást adott be az akkor még alelnök ügyében tett, szerinte sérelmes hatósági intézkedés ellen, mely elbírálásra a fővárosi tanács elé került.

A tanács, 1898. évi augusztus hó 29-én hozott, 26,847. számú határozatával megsemmisítette az elsőfokú intézkedést és utasította az I. kerületi előljáróságot, hogy a Schubert Sándor részére kiadott iparigazolványt haladéktalanul vonja be.

Határozatának megokolásában kifejti a tanács, hogy Schubert Sándor a mészáros iparra nézve, saját személyében, a megkívánt képesítéssel nem bír és így azt az 1884. évi XVII. (ipar) törvény 8. §-a értelmében csakis kellően képesített üzletvezető alkalmazása mellett gyakorolhatja. Ezzel szemben — így szól a határozat — azon körülmény, hogy Schubert Sándor 1891. évi október hó 14-től képesített üzletvezető alkalmazása mellett mészáros-ipart folytatott, ő ezen ipar önálló, képesített üzletvezető alkalmazása nélkül való gyakorolhatására sem az ipartörvény 9. §-a, sem pedig a tanácsnak ezen szakasz alapján 1887. november 10 ikén 38,371. szám alatt hozott határozata alapján nem képesíti, miután az ipartörvény 9. §-a csupán a törvény életbeléptét követő 3 éven belüli időtartamra nézve engedte meg azon enyhébb intézkedést, hogy ezen időn belül képesítéshez kötött ipar önálló űzhetőseért folyamodók csupán azt legyenek kötelesek alkalmas módon igazolni, miszerint szakbavágó műhelyben szakbavágó munkával két éven át foglalkoztak.

Az érdekelt fél ez ellen is fölebbezett, mire a kereskedelemügyi miniszter következően döntött:

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter. 87976/III. 98. szám. Budapest székes-főváros tanácsának. Schubert Sándor budapesti lakos, mészáros mesternek mészáros iparigazolvány kiadása iránti kérelme tárgyában a város tanácsa részéről mult évi augusztus hó 29-én 26,847. sz. a, hozott s az elsőfokú iparhatósági határozatot megváltoztató másodfokú határozatot, mely a folyamodót kérelmével elutasítja s a kiadott igazolvány bevonását elrendeli, Schubert Sándor részéről a törvényes határidőben beadott felfolyamodás következtében felülvizsgálat alá vettem. Ennek eredményéhez képest az idézett másodfokú iparhatósági határozatot a felhozott indokokon kívül ezennel harmadfokulag még azért is helybenhagyom, mert még abban az esetben is, ha Schubert Sándor bebizonyította volna azt, hogy műhelyében legalább három éven át szakbavágó munkával foglalkozott, sem lenne képesítése a törvénynek megfelelően igazolva, mert az 1884. évi XVII. t.-cz. 6. §-ának (a melyre felebbező hivatkozik) helyes alkalmazása az, hogy saját személyére iparigazolvány annak adandó, a ki jogosult iparosnál

mint segéd, 3 éven foglalkozott szakbavágó munkával, folyamodó pedig mint üzlettulajdonos és munkaadó sem üzletvezetőjének, sem saját magának alkalmazottja nem lehet. A múlt évi november hó 28-án 57,536. sz. a. kelt jelentésével felterjesztett ügyiratokat megfelelő további eljárás végett leküldöm. Budapest, 1899. évi január hó 11-én. A miniszter helyett: Csörgeő s. k., államtitkár.

Az I. kerületi előljáróság akként intézte el az ügyet, hogy fölhívta Schubert Sándort, hogy a megsemmisített iparigazolványt 3 nap alatt annál inkább mutassa vissza, mert ellenkező esetben ellene a mézszáros-ipar jogosultságon gyakorlása miatt az eljárást megindítja.

Pályázati hirdetés. A boldog emlékezetű néhai Frohner János úr együletünknek 5000 forintot hagyományozott oly rendeltetéssel, hogy ezen tőke kamataiból évente egy előmenetelre törekvő pinczér, czélja elérésében segélyeztessék. A pályázati feltételek délutánoként az egyeleti irodában megtekinthetők. Az esetleg igényt támasztó »egyleti tagok« ezennel felhivatnak, hogy pályázataikat (szabályszerűen felszerelve, megjelölésével annak, hogy mily állás elnyerésére vagy üzletvételre van kilátásuk) május 15-ig az egyeleti elnökséghez beküldjék, melyek fölött a választmány a végrendelet értelmében titkos szavazás útján a vendéglős ipartársulat ellenőrzése mellett általános szótöbbséggel határoz. A pályázati díj f. é. június hó 7-én a hagyományozó elhalálozási évfordulóján ki fog adatni.

A budapesti pinczér egyelet nevében *Gáal Andor* elnök *Rusznayk Ferencz* titkár.

Kőbányai

Polgári Serfőző
részvénytársaság.

Szent-István-sör.
Polgár-sör.

MATTONI-FÉLE

GISSHÜBLER

legtisztább égvényes

SAVANYU-KÜT

legjobb asztali- és üdítő ital,
kitünő hatásnak bizonyult köhögésnél,
gégebajoknál, gyomor- és holyaghu-
rutnál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

LÖWENSTEIN M. (MIHÁLY)

ezégtulajdonos:

LÖWENSTEIN F. NÁNDOR

cs. és kir. udvari szállító, József fkg. Ő cs. és kir. fensége
és Fülöp Szász Coburg Gothai herczeg Ő kir. fensége
udvari szállítója.

Főüzlet:

IV., Vámház-körut 4.

Fióközlet:

IV., Kishid-utcza 7.

ajánlja nagy raktárát

mindennemű fűszer-árakban a legjobb minőségben; bel- és külföldi sajtokban, hus, hal, főzelék- és gyümölcs-conservekben, csokoládé, francia és magyar cognacban és pezsgőben, angol és francia különlegességeket finom konyhák részére; főző bort: Madeira, Marsalla, Sherryt.

Kizárólagos főraktár az

„Anglo Continthal Thee Association“-nak
legjobb fekete teákban, valódi Jamaika rum.

Kivánatra árjegyzék bérmentve.

BARHÓ FERENCZ FIAI

vasáru-, konyha- és háztartásiszer-raktára

Budapest, IV., Városház-tér 4. és Calvin-tér 4. szám.

Ajánlják szállodás, vendéglős és kávék urak figyelmébe nagy raktárukat mindennemű konyha- és háztartási cikkekben, főző-edényekben, asztalszerekben valamint takaré- és asztaltűzhelyekben és mindennemű vaskályhákban.

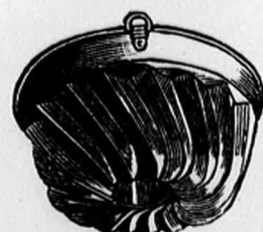
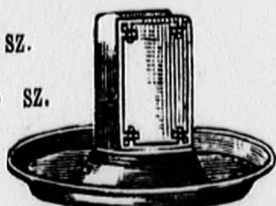
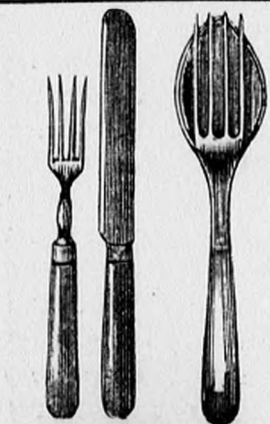
Alapított 1832-ben.

Telefon összeköttetés

Főüzlet 54—23 sz.

Fióközlet 63—65 sz.

Használt öreg edények becseréltetnek.
Árjegyzék bérmentve és ingyen.

ELSŐ MAGYAR RÉSZVÉNYSERFŐZŐDE

BUDAPEST—KŐBÁNYÁN

Városi iroda: VIII. kerület, ESZTERHÁZI-UTCZA 6. szám.

→→→ A j a n l j a : ←←←

ászk, király, márcziusi világos, márcziusi sötét „bajor mód“, udvari „pilseni mód“, kétszeres márcziusi világos és sötét, valamint bak-sőreit.

Ezen a legujabb technikai berendezésekkel felszerelt serfőzdénknek évi gyártási képessége 400,000 hektoliter és az évenkénti eladás circa 300,000 hektolitert teszen. Az ország minden részében sörraktárosok által vagyunk képviselve; nagyobb raktáraink Arad-, Szeged-, Miskolcz-, Kolozsvár-, Nagyvárad-, Nyiregyháza-, Temesvár- és Debreczenben vannak.

PEZSGŐ

CHAMPAGNER

LOUIS FRANÇOIS & Co.

PROMONTOR.

Kitüntetések:

Páris 1889. EZÜST-ÉREM.
Nizza 1890. ARANY-ÉREM.
Lissabon 1890. Hors Concours és
NAGY DIPLOM
Temesvár, NAGY ARANY-ÉREM.

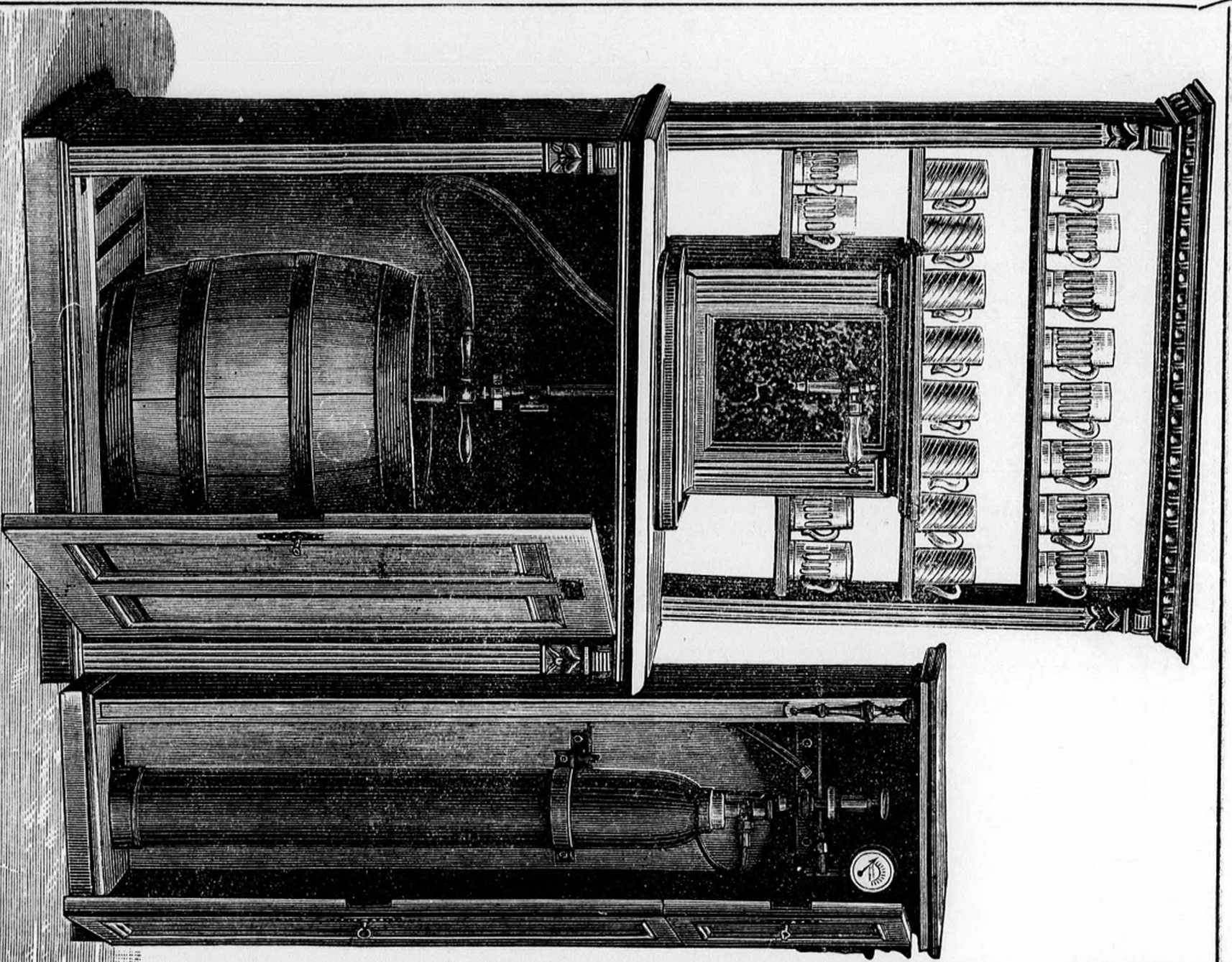
Auszeichnungen:

Paris 1889. SILB. MEDAILLE
Nizza 1890. GOLD. MEDAILLE
Lissabon 1890. Hors Concours und
GROSSES DIPLOM.
Temesvár GROSSE GOLD. MEDAILLE

Főképviselek: — General-Vertretung:

RUDA ÉS BLOCHMANN

BUDAPEST, Akadémia-utca 16.

Arjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.
 Preiscourante und Kostenvoranschläge gratis und franco.

DR. WÄGNER ÉS TÁRSAI

egyesült gyárak mint betéti társaság

BUDAPEST, IX. Tinódy-utca 3. sz. (A Gizella-malom mögött.)

BÉCS, Währing, Schoppenhanerstrasse 45.

Részes gyárak: dr. Wágner Jenő és Emil; Hygieia fémipar R. T.
 dr. Mandler H. és V.; Millacher L. és Wágner; Frum István utóda.

Sörkimérő-készülékek

folyékony szénsav vagy légnyomással.

Szekrények vagy kimerőasztalok tetszés szerinti méretekben, a leg-
 egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Hordók a szekrényben elhelyezve
 vagy vezetékekkel közvetlen a pinczéből. A szekrények ételhűtő esetleg
 ohárállványval is. A kimerő asztalok hádogbunkolattal, borkorsók-
 étel és ásványvízhűtővel és mosómedencével.

Kiváló előnyök: Csigavezeték segítségével gyors és olcsó hűtés
 nagy jégmegtakarítás, csekély térfogat, egyszerű és takarékos üzem

Szikvizsgyárak berendezése ellátása.

Fémöntöde. Elektrogalvanikus fémlemezelési intézet.

Főraktár folyékony szénsavban, eredeti gyári áron

Bier-Apparate

für Kohlensäure und Luftdruck.

Schränke oder Pulte in beliebigen Dimensionen von einfachster bis
 luxuriösester Ausführung. Fässer im Schrank oder Leitung direct vom
 Keller. Schränke mit Speisenkühler, eventuell auch mit Gläserstange.
 Schankpulte mit Blechverkleidung, Weinkrügen, Speisen und Mineral-
 wasserkühler und Waschwanne.

Besondere Vorthelle: Rasche und billige Kühlung mittelst
 Rohrschnecke. Grosses Eiserschparmiss. Geringer Raumanspruch. Ein-
 fache und Sparsamer Betrieb.

Einrichtung und Versorgung von Sodawasserfabriken.

Metallgiesserei. Electrogalvanische Metallplattiranstalt

Hauptdepot flüssiger Kohlensäure zu Original Fabrikpreisen.